

Врз основа на член 48 став 1 точка 3 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10, 123/12 и 43/14), член 40 став 3 од Законот за девизното работење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 34/01, 49/01, 103/01, 51/03, 81/08, 24/11, 135/11 и 188/13) и врз основа на точка 9 од Одлуката за начинот и постапката на известување за трансакции со нерезиденти („Службен весник на Република Македонија“ бр. 87/14), гувернерот на Народната банка на Република Македонија донесе

УПАТСТВО

за начинот на известување за состојбата и промените на капиталот и на меѓукомпанискиот долг на капитално поврзаните субјекти врз основа на вложувања во странство

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со ова упатство се пропишуваат начинот на известување за состојбата и промените на капиталот и меѓукомпанискиот долг на капитално поврзаните субјекти врз основа на вложувања во странство, формата и содржината на годишниот извештај за вложувања во странство, рокот на доставување на овој образец и начинот на негово пополнување.

II. ДЕФИНИЦИИ

2. За потребите на ова упатство одделните поими го имаат следново значење:

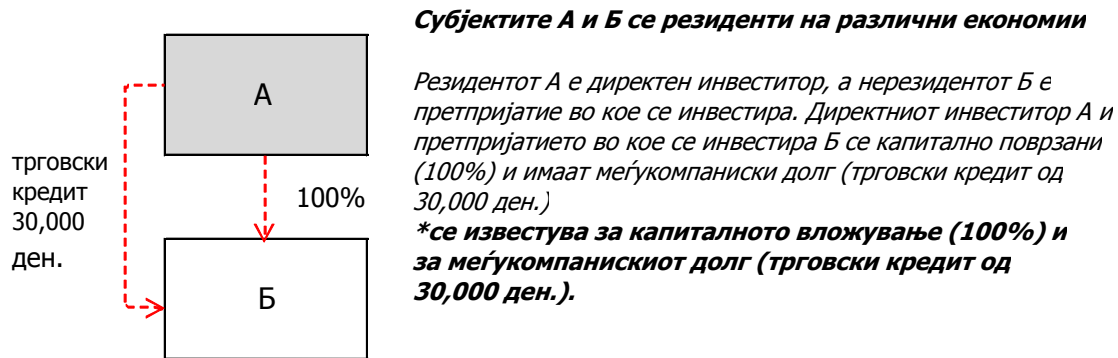
Синџир на поврзаност претставува структура на вертикални (директни и индиректни) и хоризонтални врски помеѓу инвеститорите и претпријатијата во кои се инвестира.

Претпријатие во кое се инвестира претставува нерезидент (правно лице) кое има капитално вложување од резидент (правно или физичко лице) и/или има побарувања/обврски од работењето со инвеститори - резиденти (меѓукомпаниски долг), во зависност од видот на поврзаноста.

Разликуваме неколку видови поврзаност со претпријатијата во кои се инвестира - нерезиденти, врз основа на кои дефинираме неколку **видови инвеститори**:

Директен инвеститор е резидент кој учествува со 10% или над 10% во капиталот на претпријатието во кое се инвестира. Инвеститорот има капитално вложување кај претпријатието во кое се инвестира и може да има меѓукомпаниски долг со него.

Пример 1 - Директен инвеститор и претпријатие во кое се инвестира

Портфолио-инвеститор¹ е резидент кој учествува со помалку од 10% во капиталот на претпријатието во кое се инвестира. Портфолио-инвеститорот може да биде дел од синџирот на поврзаност или да е надвор од него. Инвеститорот има капитално вложување кај претпријатието во кое се инвестира и може да има меѓукомпаниски долг со него.

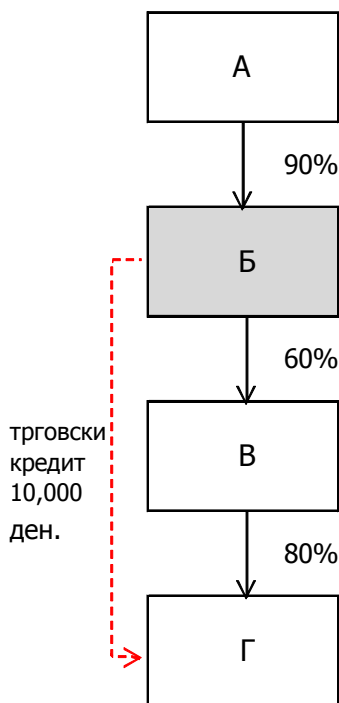
Индиректен инвеститор е резидент кој нема капитално вложување, но има индиректна поврзаност со претпријатието во кое се инвестира. Притоа, индиректната поврзаност произлегува од учеството на индиректниот инвеститор во капиталот на други нерезиденти во синџирот на поврзаност, а се утврдува согласно со методот на мултиплицирано учество.

Инвеститорот нема капитално вложување кај претпријатието во кое се инвестира, но може да има меѓукомпаниски долг со него.

Методот на мултиплицирано учество е метод за пресметување на индиректната поврзаност на инвеститорот со претпријатието во кое се инвестира. Индиректната поврзаност се утврдува преку т.н. индиректно учество од 10% или над 10%. Пресметувањето на процентот на индиректно учество се врши врз основа на множење на процентите на учество кај сите претпријатија во кои се инвестира надолу во синџирот на поврзаност.

¹ Доколку портфолио-инвестициите во странство се во согласност со позитивните законски прописи.

Пример 2 - Метод на мултиплицирано учество

Субјектите А, Б, В и Г се резиденти на различни економии

*Учеството на индиректниот инвеститор - резидент Б во претпријатието во кое се инвестира - нерезидент Г изнесува 48%, врз основа на пресметана индиректна поврзаност (48% = 60% * 80%)*

** се известува само за меѓукомпанискиот долг со претпријатието во кое се инвестира Г (трговски кредит од 10,000 ден.);*

Учеството на директниот инвеститор - резидент Б во претпријатието во кое се инвестира - нерезидент В изнесува 60%

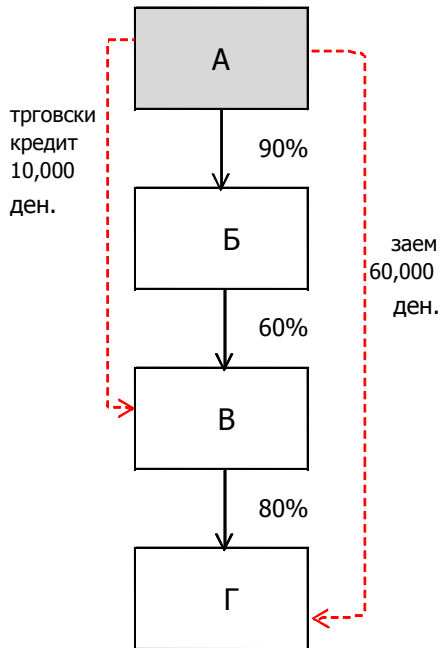
** се известува за капиталното вложување од 60%.*

*** треба да се известува само за она претпријатие во кое се инвестира со којшто индиректниот инвеститор има меѓукомпаниски долг.*

Матичен инвеститор е инвеститор кој се наоѓа на врвот на синџирот на поврзаност. Матичниот инвеститор може да се јави во својство на директен инвеститор или индиректен инвеститор.

Директниот инвеститор истовремено е и матичен инвеститор само кога се наоѓа на врвот на синџирот на поврзаност и е единствен инвеститор. Во сите други случаи, матичниот инвеститор се јавува во својство на индиректен инвеститор за кој се известува само доколку има меѓукомпаниски долг со него.

Пример 3.А - Матичен инвеститор и индиректен инвеститор

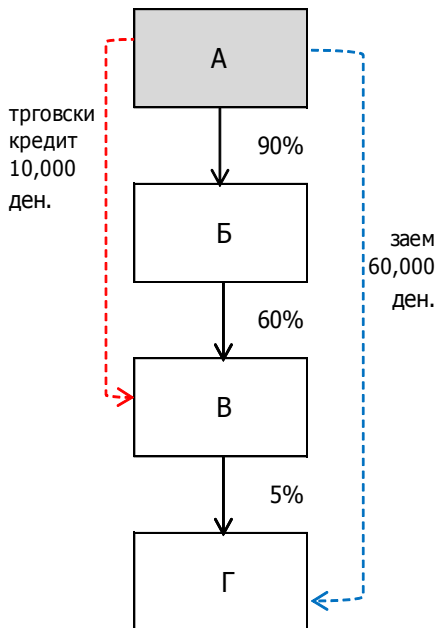
Субјектите А, Б, В и Г се резиденти на различни економии

Инвеститорот - резидент А е **матичен инвеститор** и **индиректен инвеститор** во синџирот на поврзаност;

Инвеститорот А е:

- Директен инвеститор на претпријатието во кое се инвестира - нерезидент Б со учество во капиталот од 90%
* се известува за капиталното вложување од 90%;
- **Индиректен инвеститор на претпријатието во кое се инвестира - нерезидент В со учество во капиталот врз основа на пресметана индиректна поврзаност 54% ($54\% = 90\% * 60\%$)**
* се известува само за меѓукомпанискиот долг со претпријатието во кое се инвестира - нерезидент В (трговски кредит од 10,000 ден.);
- **Индиректен инвеститор на претпријатието во кое се инвестира - нерезидент Г со учество во капиталот врз основа на пресметана индиректна поврзаност 43,2% ($43,2\% = 90\% * 60\% * 80\%$)**
* се известува само за меѓукомпанискиот долг со претпријатието во кое се инвестира - нерезидент Г (заем од 60,000 ден.).

Пример 3.Б - Матичен инвеститор и инвеститор со индиректна поврзаност помала од 10%

Субјектите А, Б, В и Г се резиденти на различни економии

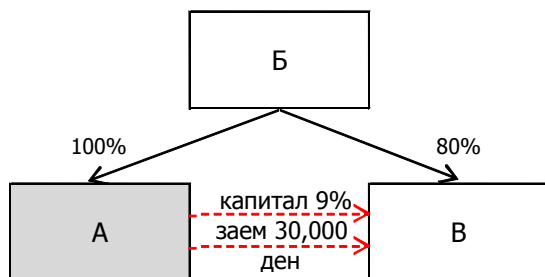
Инвеститорот - резидент А е **матичен инвеститор** и **индиректен инвеститор** во синџирот на поврзаност;

Инвеститорот А е:

- Директен инвеститор на инвестираното претпријатие - нерезидент Б со учество во капиталот од 90%
*се известува за капиталното вложување од 90%;
- **Индиректен инвеститор на инвестираното претпријатие - нерезидент В со учество во капиталот врз основа на пресметана индиректна поврзаност 54% ($54\% = 90\% * 60\%$)**
*се известува само за меѓукомпанискиот долг со инвестираното претпријатие - нерезидент В (трговски кредит од 10,000 ден.);
- *Учеството на инвеститорот - резидент А во капиталот на инвестираното претпријатие - нерезидент Г врз основа на пресметана индиректна поврзаност изнесува 2,7% ($2,7\% = 90\% * 60\% * 5\%$) и не се известува за меѓукомпанискиот долг (заем од 60,000 ден.).

Инвеститор со хоризонтална поврзаност во синцирот (ИХП) е резидент кој заедно со претпријатието во кое се инвестира - нерезидент имаат заеднички матичен инвеститор. ИХП може (но не мора) да има капитално вложување помало од 10% кај претпријатието во кое се инвестира и/или има меѓукомпаниски долг со него.

Пример 4 - Инвеститор со хоризонтална поврзаност во синцирот

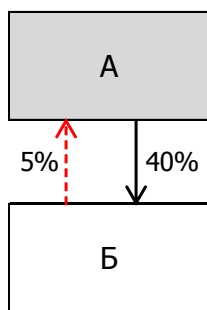
Субјектите А, Б и В се резиденти на различни економии

Инвеститорот - нерезидент Б е заеднички матичен инвеститор на А и В
Инвеститорот - резидент А е:
- Инвеститор со хоризонтална поврзаност во синцирот на претпријатието во кое се инвестира - нерезидент В
***се известува за учеството во капиталот под 10% (9%) и меѓукомпанискиот долг (заем од 30,000 ден);**
** Инвеститорот со хоризонтална поврзаност во синцирот А и претпријатието во кое се инвестира В се во хоризонтална поврзаност во синцирот затоа што имаат еден заеднички матичен инвеститор Б.*

Повратно вложување претставува капитално вложување на претпријатието во кое се инвестира во капиталот на директниот инвеститор, под 10%.

***Во случај кога претпријатието во кое се инвестира има учество во капиталот од 10% или над 10% кај директниот инвеститор, тогаш се работи за директно вложување од странство, а не за повратно вложување (се известува на Образец ВС 22- види упатство за ВС 22)*

Пример 5 - Повратно вложување

Субјектите А и Б се резиденти на различни економии

Директниот инвеститор - резидент А има:
- Инвестирано претпријатие - нерезидент Б со капитално вложување од 40%
**се известува за капиталното вложување од 40%*
- Повратно капитално вложување од 5% од инвестираното претпријатие - нерезидент Б.
**се известува за повратното капитално вложување од 5%.*

Претпријатие со посебна намена (ППН) е претпријатие во кое се инвестира - нерезидент (правно лице) коешто е дел од организациската структура на мултинационални компании и што се формира со намена да служи како спроводник на финансиски средства, притоа најчесто нема развиена економска дејност, вработени, не

продава стоки и услуги на пазарот и сл., туку се занимава исклучиво со финансиско посредување.

III. ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ВЛОЖУВАЊАТА ВО СТРАНСТВО ВС 11

Начин на известување

3. Инвеститорот (во натамошниот текст: известувачот) треба да ја извести Народната банка на Република Македонија (во натамошниот текст: Народната банка) за состојбата и промените на капиталот и меѓукомпанискиот долг со претпријатијата во кои се инвестира, со доставување годишен извештај за вложувањата во странство којшто е составен дел на ова упатство (во понатамошниот текст: образец ВС 11).

Инвеститорот може да даде писмено овластување на друго правно лице, да известува во негово име за вложувањата кај нерезиденти.

Известувачот доставува посебен образец ВС 11 за вложување кај секој нерезидент - претпријатие во кое се инвестира, *поединечно*.

Рокот на доставување на образецот ВС 11 е 15 март во тековната година, со податоци за претходната извештајна година.

Доколку податоците за вредноста на капиталот на инвеститорот (II.A ред 1) или капиталот на претпријатието во кое се инвестира (III.A ред 1) не се еднакви со оние од извештајот за претходната година (на пр. заради дополнително утврдените грешки при известувањето или ревизија на одредени ставки), известувачот мора повторно да изработи извештај за претходната година.

4. Во зависност од видот на поврзаноста со претпријатието во кое се инвестира, инвеститорот известува на следниов начин:

- доколку е директен инвеститор - задолжително се пополнува делот I и делот II.A, II.B, II.V и II.Г, додека пополнувањето на делот III не е задолжително, туку е условено од постоењето на повратно вложување;

- доколку е портфолио-инвеститор - задолжително се пополнува делот I и делот II.A, II.B и II.V;

- за портфолио-инвеститор кој е дел од синџирот на вертикална поврзаност (под 10% учество) - задолжително се пополнува делот I и делот II.A, II.B, II.V и II.Г;

- доколку е индиректен инвеститор - задолжително се пополнува делот I и делот II.Г;

- доколку е инвеститор со хоризонтална поврзаност во синџирот - задолжително се пополнува делот I и делот II.Г, додека пополнувањето на делот II.A, II.B, II.V не е задолжително, освен доколку постои учество на инвеститорот во капиталот на претпријатието во кое се инвестира помало од 10%;

5. Образецот ВС 11, во еден примерок, се доставува до Народната банка. Народната банка со известувачите може да договори и друг начин на доставување на обрасците.

На барање на Народната банка, известувачот е должен да ја докаже точноста на податоците со приложување на годишната сметка (извештај за билансот на состојба и билансот на успех) или друг документ.

6. Образецот се потврдува со потпис на резидентниот инвеститор, како и на овластениот известувач (доколку е овластено друго правно лице), со што се гарантира и за точноста на податоците доставени до Народната банка.

Начин на пополнување на образецот ВС 11 - Извештај за вложувања во странство

7. Образецот се пополнува на следниов начин:

Дел I.1 (Податоци за инвеститорот)

- Во полето 1.1 „Назив на инвеститорот“ се пишува целосниот назив на инвеститорот.
- Во полето 1.2 „Матичен број“ се пишува матичниот број на инвеститорот од регистарот на правни лица којшто се води кај Централниот регистар на Република Македонија. Доколку инвеститорот е физичко лице, во полето 1.2 „Матичен број“ се пишува 1000000.
- Во полето 1.3 „Организациска форма“ се пишува формата на организација на инвеститорот, во согласност со Законот за трговски друштва (д.о.о, АД, итн.). За инвеститори - физички лица, ова поле не се пополнува.
- Во полето 1.4 „Дејност-НАЦЕ“ се пишува шифрата на дејноста на инвеститорот, од регистарот на правни лица којшто се води кај Централниот регистар на Република Македонија. За инвеститори - физички лица ова поле не се пополнува.
- Во полето 1.5 „Институционален сектор“ се пишува шифрата на секторот во кој припаѓа инвеститорот. Прилог-шифрарникот на секторите на инвеститорите (согласно со Одлуката за национална класификација на институционалните сектори), е составен дел на ова упатство - 1. Шифри на сектори на инвеститори.
- Во полето 1.6 „Состојба на ден“ се допишува годината за која се известува.
- Во полето 1.7 „Година на прво вложување“ се пишува годината во која за првпат настанало вложувањето.

Дел I.2 (Вид на поврзаност на инвеститорот)

- Полето 2.1 „Директен инвеститор (учество од 10% и над 10%)“ се обележува доколку инвеститорот директно учествува со 10% или над 10% во капиталот на претпријатието во кое се инвестира и во колоната „% учество“ се пишува процентот на учеството на инвеститорот во основната главнина.
- Полето 2.2 „Портфолио-инвеститор (под 10% учество)“ се обележува доколку инвеститорот директно учествува со помалку од 10% во капиталот на претпријатието во кое се инвестира и не е дел од синџирот на поврзаност. Во колоната „% учество“ се пишува процентот на учеството на инвеститорот во основната главнина.
- Полето 2.3 „Портфолио-инвеститор (под 10% учество) кој е дел од синџирот на вертикална поврзаност“ се обележува доколку инвеститорот директно учествува со помалку од 10% во капиталот на претпријатието во кое се инвестира и е дел од синџирот на поврзаност. Во колоната „% учество“ се пишува процентот на учеството на инвеститорот во основната главнина.

- Полето 2.4 „Инвеститор - со хоризонтална поврзаност во синџирот“ се обележува доколку инвеститорот и претпријатието во кое се инвестира имаат *заеднички матичен инвеститор*. Во колоната „% учество“ се пишува процентот на учеството на инвеститорот во основната главнина (доколку тој има учество во капиталот).
- Полето 2.5 „Индиректен инвеститор (вертикална поврзаност)“ се обележува доколку инвеститорот има индиректна поврзаност со претпријатието во кое се инвестира (од 10% или над 10% согласно со методот на мултиплицирано учество). Во колоната „% учество“ се пишува процентот на пресметаното индиректно учество на инвеститорот во основната главнина, согласно со методот на мултиплицирано учество.

Дел I.3 (Вид на вложување)

- Полето 3.1 „11/1-Вложување во постојно друштво“ се обележува доколку инвеститорот вложува во веќе основано нерезидентно претпријатие или врши докапитализација во него.
- Полето 3.2 „11/2-Вложување во ново друштво“ се обележува доколку инвеститорот вложува за основање и/или соосновање на ново нерезидентно претпријатие, или врши докапитализација во него.
- Полето 3.3 „11/3-Подружница“ се обележува доколку претпријатието во кое се инвестира е подружница на инвеститорот.

Дел I.4 (Податоци за претпријатието во кое се инвестира за кое се известува)

- Во полето 4.1 „Претпријатие во кое се инвестира за кое се известува“ се пишува целосен назив и седиште на претпријатието во кое се инвестира.
- Во полето 4.2 „Држава“ се пишува шифрата на државата во која е седиштето на претпријатието во кое се инвестира од шифрарникот на земји и меѓународни организации составен дел на Упатството за начинот на вршење на платниот промет со странство.
- Во полето 4.3 „Институционален сектор“ се пишува шифрата на секторот на кој му припаѓа претпријатието во кое се инвестира. Прилог-шифрарникот на сектори на претпријатијата во кои се инвестира (согласно со Одлуката за национална класификација на институционалните сектори) е составен дел на ова упатство - 1.Шифри на сектори на претпријатија во кои се инвестира.
- Во полето 4.4 „Број на вработени“ се пишува бројот на вработени на крајот на извештајната година кај претпријатието во кое се инвестира.
- Во полето 4.5 „Матичен инвеститор (на врвот на синџирот на поврзаност)“ се пишува целосен назив и седиште на матичниот инвеститор.
- Во полето 4.6 „Држава“ се пишува шифрата на државата во која е седиштето на матичниот инвеститор од шифрарникот на земји и меѓународни организации, што е составен дел на Упатството за начинот на вршење на платниот промет со странство.
- Во полето 4.7 „Институционален сектор“ се пишува шифрата на секторот на кој му припаѓа матичниот инвеститор. Прилог-шифрарникот на сектори на инвеститори

(согласно со Одлуката за национална класификација на институционалните сектори) е составен дел на Упатството - 2. Шифри на сектори на инвеститори.

- Полето 4.8 „Дали претпријатието во кое се инвестира е со посебна намена?“ се пополнува на следниов начин: доколку претпријатието во кое се инвестира е претпријатие формирано за посебни намени, се обележува полето 4.8.1 „Да“. Во спротивно, се обележува полето 4.8.2 „Не“.

Дел I.5 (Повратно вложување) (ова прашање се одговара доколку сте го обележале полето 2.1)

- Полето 5.1 „Дали претпријатието во кое се инвестира има учество во капиталот на директниот инвеститор (повратно вложување)?“ се обележува со 5.1.1 „Да“ во случај кога претпријатието во кое се инвестира има вложување помало од 10% во капиталот на директниот инвеститор. Во спротивно се обележува полето 5.1.2 „Не“. Во случај кога претпријатието во кое се инвестира има вложување во капиталот кај директниот инвеститор, во образецот ВС 11 задолжително се пополнува и делот III „Состојба и промени на капиталот од повратно вложување“.

Делот I.6 (Информации за контакт - инвеститор) се пополнува со податоци за инвеститорот.

- Во полето 6.1 „Адреса/седиште на инвеститорот“ се пишуваат адресата и седиштето, името и презимето на одговорното лице.

- Во полето 6.2 „Лице за контакт и адреса на е-пошта за контакт“ се пишуваат името и презимето на лицето за контакт и адресата на електронската пошта, броевите за телефон и факс за контакт со инвеститорот.

Делот I.6 се потврдува со потпис на одговорното лице на инвеститорот. Овој дел задолжително се пополнува без оглед дали ќе биде пополнет делот 7 (седум).

Делот I.7 (Информации за контакт - овластен известувач) се пополнува само доколку инвеститорот овластил друго правно лице - овластен известувач да известува во негово име за вложувањата кај нерезиденти.

- Во полето 7.1 „Назив и седиште на овластениот известувач“ се пишуваат називот и седиштето на овластениот известувач и матичниот број на овластениот известувач.

- Во полето 7.2 „Лице за контакт и адреса на е-пошта за контакт“ се пишуваат името и презимето на лицето за контакт и адресата на електронската пошта, броевите за телефон и факс за контакт со овластениот известувач.

Делот I.7 се потврдува со потпис на одговорното лице на овластениот известувач.

Делот II (Состојба и промени на капиталот и меѓукомпанискиот долг) се пополнува во денари.

Делот II.A (Состојба на капиталот на инвеститорот) се пополнува во согласност со податоците од финансиските извештаи на претпријатието во кое се инвестира, на крајот на извештајната година.

Во делот II.A „Состојба на капиталот на инвеститорот“, во редовите од 1 до 10, во колоната „извештајна година“ се пишуваат податоците за вредноста на вкупниот капитал, согласно со процентуалното учество на инвеститорот во капиталот на претпријатието во кое се инвестира или врз основа на посебен договор помеѓу поврзаните субјекти, на крајот на извештајната година. Во колоната „претходна година“ се пишуваат податоците за вредноста на вкупниот капитал, согласно со процентуалното учество на инвеститорот во капиталот на претпријатието во кое се инвестира или врз основа на посебен договор помеѓу поврзаните субјекти на крајот на претходната година. Овие податоци воедно треба да се идентични со податоците коишто биле наведени во колоната „извештајна година“ од Извештајот BC 11 за претходната година.

- Во редот 1. „Капитал на инвеститорот“ се пишува вредноста на капиталот на инвеститорот во вкупниот капитал на претпријатието во кое се инвестира на 31.12. од извештајната година. Вредноста на капиталот на инвеститорот е еднаква на вредноста на капиталот од билансот на состојба на претпријатието во кое се инвестира, само во случај кога инвеститорот е единствен сопственик на претпријатието. Доколку инвеститорот е сопственик на помалку од 100% од капиталот на претпријатието, се запишува само вредноста на капиталот којашто му припаѓа.

- Во редот 2. „Основна главнина“ се пишува запишаниот капитал, којшто е запишан во Регистарот согласно со прописите во земјата на претпријатието во кое се инвестира и се однесува на вредноста на уделите или номиналната вредност на акциите, во сопственост на инвеститорот. Основната главнина може да биде во пари, во стока и др. Промените кај основната главнина може да произлезат од одлука за зголемување (докапитализација) или намалување на капиталот, како и од распределба на остварениот финансиски резултат.

- Во редот 3. „Запишан неуплатен капитал“ се пишува вредноста на запишаниот, а неуплатен капитал којшто му припаѓа на инвеститорот. Овој износ се внесува со негативен предзнак.

- Во редот 4. „Премии на емитирани акции“ се пишува вредноста на остварениот вишок над номиналната вредност на акциите, којашто му припаѓа на инвеститорот при уплатата на акциите.

- Во редот 5. „Резерви“ се пишува вредноста пренесена во резерви, којашто му припаѓа на инвеститорот на инвеститорот. Резервите на претпријатието може да се формираат од нето-добивката од тековната и/или претходните години којашто е пренесена во резерви или поинаку наменски издвоена за резерви, во согласност со одлуката на управниот орган.

- Во редот 6. „Акумулирана добивка“ се пишува вредноста на добивката од претходните години, којашто останала нераспределена, односно не била на друг начин искористена до 31.12. од извештајната година и којашто му припаѓа на инвеститорот.

- Во редот 7. „Пренесена загуба“ се пишува вредноста на загубата од претходните години којашто останала непокриена и којашто му припаѓа на инвеститорот. Овој износ се внесува со негативен предзнак.
- Во редот 8. „Ревалоризациска резерва и разлики од вреднување на компонентите на останатата сеопфатна добивка“ се пишува вредноста којашто произлегува од разликите од вреднувањето на соодветните компоненти којашто му припаѓа на инвеститорот.
- Во редот 9. „Добивка за извештајната година“ се пишува делот од вредноста на добивката, којашто останала нераспределена до 31.12. од извештајната година и којашто му припаѓа на инвеститорот.
- Во редот 10. „Загуба за извештајната година“ се пишува вредноста на непокриената загуба од работењето во извештајната година којашто му припаѓа на инвеститорот. Овој износ се внесува со негативен предзнак.
- Во редот 11. „Процентуално учество во основната главнина“ се пишува учеството на инвеститорот во основната главнина на претпријатието во кое се инвестира, во проценти, со две децимални места. Доколку учеството е помало од 0,01%, се пишува 0,01%. Учеството на инвеститорот во капиталот на претпријатието во кое се инвестира во кое инвеститорот има влог во удели се пресметува како однос помеѓу запишаниот удел на инвеститорот и вкупниот запишан капитал на претпријатието во кое се инвестира. Кај акционерско друштво, во кое инвеститорот има влог во акции, учеството се пресметува како однос помеѓу бројот на запишаните акции на инвеститорот (или нивната номинална вредност) и бројот на сите запишани акции (или нивната номинална вредност) на претпријатието во кое се инвестира.

Делот II.Б (Добивка/загуба од работењето) се пополнува во согласност со податоците од финансиските извештаи на претпријатието во кое се инвестира, на крајот на извештајната година.

- Во редот 12. „Нето-добивка/загуба на претпријатието во кое се инвестира“ се пишува вкупната вредност на нето-добивката или загубата според податоците од финансиските извештаи на претпријатието во кое се инвестира, на крајот на извештајната година. Вредноста на загубата се пишува со негативен предзнак.
- Во редот 13. „Нето-добивка/загуба на инвеститорот“ се пишува вредноста на нето-добивката/загубата којашто му припаѓа на инвеститорот. Вредноста на загубата се пишува со негативен предзнак.

Во делот II.В (Зголемување/намалување на капиталот на инвеститорот) се опишуваат промените на вредноста на капиталот во извештајната година, со примена на шифрите и описите од шифрарникот на трансакции. Прилог-шифрарникот на трансакции е составен дел на ова упатство - 3. Шифри на трансакции.

Збирот на износите внесени во делот II.В „Зголемување/намалување на капиталот на инвеститорот“ мора да биде еднаков на разликата помеѓу вредноста на капиталот на крајот на извештајната година и вредноста на капиталот од претходната година, прикажан во редот 1 „Капитал на инвеститорот“ во делот II.А.

Во делот II.B, покрај останатите промени во капиталот, со соодветни шифри треба да се прикажат и промените коишто произлегуваат од:

- распределбата на добивката од извештајната година во основна главнина (шифра 333);

- распределбата на добивката од извештајната година во резерви (шифра 335);

- наплатата на добивката од извештајната година (шифра 013), којашто се прикажува во делот II.G „Меѓукомпаниски долг со инвеститорот“, во редот 23, истовремено во колоната „зголемување и намалување“;

- наплатата на добивката од претходни години (шифра 526), којашто се прикажува во делот II.G „Меѓукомпаниски долг со инвеститорот“, во редот 23, истовремено во колоната „зголемување и намалување“;

- распределбата на добивка од извештајната година во обврска за исплата (шифра 015), којашто се прикажува во делот II.G „Меѓукомпаниски долг со инвеститорот“, во редот 23 во колоната „зголемување“;

- добивката од извештајна година распределена за покривање загуби од претходни години (шифра 337);

- распределбата на добивката од претходни години во обврска за исплата (шифра 535), којашто се прикажува во делот II.G „Меѓукомпаниски долг со инвеститорот“, во редот 23 во колоната „зголемување“;

- нераспределената добивка и непокриената загуба се опишуваат во делот II.B со соодветната шифра 336 и 521.

Вредноста на нето-добивката прикажана во редот 13 во извештајната година треба да биде еднаква со збирот на вредностите на распределената и нераспределената добивка опишана со шифрите 333, 335, 336, 337 и 015, како и наплатената добивка од извештајната година со шифрата 013.

Во делот II.G (Меѓукомпаниски долг со претпријатието во кое се инвестира) се известува за состојбата и промените на побарувањата и обврските на инвеститорот со претпријатието во кое се инвестира, во согласност со податоците од финансиските извештаи на инвеститорот, на крајот на извештајната година.

- Во колоната „почетна состојба“ се пренесува крајната состојба од претходната година.

- Во колоната „зголемување“ се пишуваат промените врз основа на трансакции коишто настанале во текот на извештајната година, со кои се зголемуваат побарувањата или обврските.

- Во колоната „намалување“ се пишуваат промените врз основа на трансакции коишто настанале во текот на извештајната година, со кои се намалуваат побарувањата или обврските.

- Во колоната „ценовни промени“ се пишува промената на побарувањата или обврските врз основа на промени на пазарните цени на одделни побарувања/обврски. Ценовните промени може да се пишуваат со позитивен или со негативен предзнак.
- Во колоната „курсни промени“ се пишува промената на побарувањата или обврските којашто произлегува од промената на курсот на денарот во однос на оригиналната валута во која е искажано побарувањето/обврската. Курсните промени може да се пишуваат со позитивен или со негативен предзнак.
- Во колоната „останати промени“ се пишува промената на побарувањата или обврските како резултат на отписи, ликвидации, заплenuвање или национализација на средства, рекласификации од еден во друг вид побарување/обврска и др. Останатите промени може да се пишуваат со позитивен или со негативен предзнак.
- Износот на крајната состојба на побарувањата/обврските на 31.12. од извештајната година мора да биде еднаков на: почетната состојба + зголемувањето - намалувањето + ценовните промени + курсните разлики + останатите промени.
- Побарувањата и обврските врз основа на заеми, должнички хартии од вредност, трговски кредити, како и останатите побарувања и обврски во себе вклучуваат и пресметана камата, достасана неплатена камата и/или задоцнета камата.
- Во редот 14. „Вкупни побарувања“ се пишува збирот на сите долгорочни и краткорочни побарувања на инвеститорот од претпријатието во кое се инвестира (од ред 15 до 23), со состојба на 31.12. од извештајната година.
- Во редот 15. „Долгорочни побарувања - заеми“ (со оригинален рок на довтасување над една година) се пишуваат износите на состојбите и промените на побарувањата на инвеститорот од претпријатието во кое се инвестира коишто настанале врз основа на одобрени долгорочни заеми врз основа на писмен договор за кредит.
- Во редот 16. „Долгорочни побарувања - должнички хартии од вредност“ (со оригинален рок на довтасување над една година) се пишуваат износите на состојбите и промените на побарувањата на инвеститорот од претпријатието во кое се инвестира коишто настанале врз основа на купени обврзници и на други долгорочни должнички хартии од вредност издадени од претпријатието во кое се инвестира.
- Во редот 17. „Долгорочни побарувања - трговски кредити“ (со оригинален рок на довтасување над една година) се пишуваат износите на состојбите и промените на побарувањата на инвеститорот од претпријатието во кое се инвестира коишто настанале врз основа на комерцијални кредити за кои е склучен писмен договор за кредит.
- Во редот 18. „Долгорочни - останати побарувања“ се пишуваат износите на состојбите и промените на побарувањата на инвеститорот од претпријатието во кое се инвестира врз основа на сите останати долгорочни побарувања коишто не се распределени во претходните редови.
- Во редот 19. „Краткорочни побарувања - заеми“ (со рок на довтасување до една година) се пишуваат износите на состојбите и промените на побарувањата на инвеститорот од претпријатието во кое се инвестира коишто настанале врз основа на одобрени краткорочни заеми врз основа на писмен договор за кредит.
- Во редот 20. „Краткорочни побарувања - должнички хартии од вредност“ (со оригинален рок на довтасување до една година) се пишуваат износите на состојбите и промените на

побарувањата на инвеститорот од претпријатието во кое се инвестира коишто настанале врз основа на купени краткорочни должнички хартии од вредност издадени од претпријатието во кое се инвестира.

- Во редот 21. „Краткорочни побарувања - трговски кредити и аванси“ се пишуваат износите на состојбите и промените на побарувањата на инвеститорот од претпријатието во кое се инвестира коишто произлегуваат од комерцијалното работење на претпријатието во кое се инвестира со инвеститорот, вклучително и за дадените аванси за иден увоз на стоки.

- Во редот 22. „Краткорочни - останати побарувања“ се пишуваат износите на состојбите и промените на побарувањата на инвеститорот од претпријатието во кое се инвестира врз основа на сите останати краткорочни побарувања коишто не се распределени во претходните редови.

- Во редот 23. „Краткорочни побарувања - добивка распределена за исплата“ се пишува износот на состојбата и промените на добивката распределена за исплата на инвеститорот. Во колоната „зголемување“ се внесува износот на добивката распределена за исплата (согласно со одлуката на управниот орган), а во колоната „намалување“ - износот на исплатената добивка во извештајната година.

- Во редот 24. „Вкупни обврски“ се пишува збирот на сите долгорочни и краткорочни обврски на инвеститорот кон претпријатието во кое се инвестира (од ред 25 до 32), со состојба на 31.12. од извештајната година.

- Во редот 25. „Долгорочни обврски - заеми“ (со рок на довтасување над една година) се пишуваат износите на состојбите и промените на обврските на инвеститорот кон претпријатието во кое се инвестира коишто настанале врз основа на земени долгорочни заеми врз основа на писмен договор за кредит.

- Во редот 26. „Долгорочни обврски - должнички хартии од вредност“ (со оригинален рок на довтасување над една година) се пишуваат износите на состојбите и промените на обврските на инвеститорот кон претпријатието во кое се инвестира коишто настанале врз основа на издадени обврзници и на други долгорочни должнички хартии од вредност.

- Во редот 27. „Долгорочни обврски - трговски кредити“ (со оригинален рок на довтасување над една година) се пишуваат износите на состојбите и промените на обврските на инвеститорот кон претпријатието во кое се инвестира коишто настанале врз основа на комерцијални кредити за кои е склучен писмен договор за кредит.

- Во редот 28. „Долгорочни - останати обврски“ се пишуваат износите на состојбите и промените на обврските на инвеститорот кон претпријатието во кое се инвестира врз основа на сите останати долгорочни обврски коишто не се распределени во претходните редови.

- Во редот 29. „Краткорочни обврски - заеми“ (со рок на довтасување до една година) се пишуваат износите на состојбите и промените на обврските на инвеститорот кон претпријатието во кое се инвестира коишто настанале врз основа на земени краткорочни заеми врз основа на писмен договор за кредит.

- Во редот 30. „Краткорочни обврски - должнички хартии од вредност“ (со оригинален рок на довтасување до една година) се пишуваат износите на состојбите и промените на

обврските на инвеститорот кон претпријатието во кое се инвестира коишто настанале врз основа на издадени краткорочни должнички хартии од вредност.

- Во редот 31. „Краткорочни обврски - трговски кредити и аванси“ се пишуваат износите на состојбите и промените на обврските на инвеститорот кон претпријатието во кое се инвестира коишто произлегуваат од комерцијалното работење на претпријатието во кое се инвестира со инвеститорот, вклучително и за примените аванси за иден извоз на стоки.

- Во редот 32. „Краткорочни - останати обврски“ се пишуваат износите на состојбите и промените на обврските на инвеститорот кон претпријатието во кое се инвестира врз основа на сите останати краткорочни обврски коишто не се распределени во претходните редови.

Делот III. (Состојба и промени на капиталот од повратно вложување) се пополнува единствено од страна на инвеститори кои имаат повратно вложување од претпријатијата во кои се инвестира, т.е. учество во капиталот кај директниот инвеститор помало од 10%.

Делот III.A (Состојба на капиталот на претпријатието во кое се инвестира кај директниот инвеститор) се пополнува во согласност со податоците од финансиските извештаи на инвеститорот, на крајот на извештајната година.

- Во делот III.A „Состојба на капиталот на претпријатието во кое се инвестира кај директниот инвеститор“, во редовите од 1 до 10 се пишуваат податоците за вредноста на вкупниот капитал, согласно со процентуалното учество на претпријатието во кое се инвестира во капиталот на директниот инвеститор или врз основа на посебен договор помеѓу поврзаните субјекти. Податоците од финансиските извештаи на директниот инвеститор се пресметуваат во денари, по средниот курс на Народната банка на 31.12. од извештајната година.

Делот III.B (Добивка/загуба од работењето) се пополнува во согласност со податоците од финансиските извештаи на претпријатието во кое се инвестира, на крајот на извештајната година.

- Во редот 13. „Нето-добивка/загуба на директниот инвеститор“ се внесува вкупната вредност на добивката или загубата на директниот инвеститор според податоците од неговите финансиски извештаи, на крајот на извештајната година. Вредноста на загубата се пишува со негативен предзнак.

- Во редот 14. „Нето-добивка/загуба на претпријатието во кое се инвестира“ се внесува вредноста на добивката/загубата којашто му припаѓа на претпријатието во кое се инвестира. Вредноста на загубата се пишува со негативен предзнак.

Во делот III.B (Зголемување/намалување на капиталот на претпријатието во кое се инвестира) се опишуваат промените на вредноста на капиталот во извештајната година, со примена на шифрите и описите од шифрарникот на трансакции. Прилог-шифрарникот на трансакции е составен дел на Упатството за начинот на известување за состојбата и

промените на капиталот и на меѓукомпанискиот долг на капитално поврзаните субјекти врз основа на вложувања во странство - 3. Шифри на трансакции.

- Збирот на износите внесени во делот III.B „Зголемување/намалување на капиталот на претпријатието во кое се инвестира“ мора да биде еднаков на разликата помеѓу вредноста на капиталот на крајот на извештајната година и вредноста на капиталот од претходната година, прикажан во редот 1 „Капитал на претпријатието во кое се инвестира“, во делот III.A.

Во делот IV. (Синцир на поврзаност на резидентното претпријатие), известувачот го прикажува синцирот на поврзаност, согласно со примерите дадени во Упатството или доколку има веќе поставена структура на поврзаност, ја доставува како прилог на образецот BC 11.

IV. Преодни и завршни одредби

8. Со влегувањето во сила на ова упатство, престанува да важи Упатството за начинот на известување за состојбата и промените на капиталот и на меѓукомпанискиот долг на капитално поврзаните субјекти врз основа на вложувања во странство „Службен весник на Република Македонија“ бр. 166/12).

9. Ова упатство влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 август 2014 година.

У бр. 22873
10 јули 2014 година
Скопје

Гувернер
Димитар Богов

Прилог - шифрарници

1. Сектор на инвеститорот

Шифра	Сектор
1	Вкупна економија
11	Нефинансиски друштва
11 001	Јавни нефинансиски друштва
11 002	Домашни приватни нефинансиски друштва
11 003	Нефинансиски друштва управувани од странство
12	Финансиски друштва
121	Централна банка
122	Други монетарно - финансиски институции
122 01	Јавни монетарно-финансиски институции
122 02	Приватни монетарно-финансиски институции
122 03	Монетарно-финансиски институции контролирани од странство
123	Други финансиски посредници, освен осигурителни друштва и пензиски фондови
123 01	Други јавни финансиски посредници
123 02	Други приватни финансиски посредници
123 03	Други финансиски посредници контролирани од странство
124	Помошни финансиски институции
124 01	Јавни помошни финансиски институции
124 02	Приватни помошни финансиски институции
124 03	Помошни финансиски институции контролирани од странство
125	Осигурителни друштва и пензиски фондови
125 01	Јавни осигурителни друштва и пензиски фондови
125 02	Приватни осигурителни друштва и пензиски фондови
125 03	Осигурителни друштва и пензиски фондови контролирани од странство
13	Држава
1311	Централна влада
1314	Фондови за социјално осигурување
1313	Локална самоуправа
14	Домаќинства
15	Непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата

2. Сектор на претпријатието во кое се инвестира

Шифра	Сектор
31	Нефинансиски друштва
31 001	Јавни нефинансиски друштва
31 002	Приватни нефинансиски друштва
31 003	Нефинансиски друштва управувани од странство
32	Финансиски друштва
321	Централна банка
322	Други монетарно - финансиски институции
322 01	Јавни монетрано - финансиски институции
322 02	Приватни монетрано - финансиски институции
323	Други финансиски посредници, освен осигурителни друштва и пензиски фондови
323 01	Други јавни финансиски посредници
323 02	Други приватни финансиски посредници
324	Помошни финансиски институции
324 01	Јавни помошни финансиски институции
324 02	Приватни помошни финансиски институции
325	Осигурителни друштва и пензиски фондови
325 01	Јавни осигурителни друштва и пензиски фондови
325 02	Приватни осигурителни друштва и пензиски фондови
33	Држава
3311	Централна влада
3314	Фондови за социјално осигурување
3313	Локална самоуправа
34	Домаќинства
35	Непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата
36	Меѓународни финансиски организации

3. Шифри на трансакции

Шифра	+/-	Опис
013	-	наплатена дивиденда од добивка од извештајната година
015	+/-	добивка од извештајната година распределена во побарување за исплата
021	+/-	зголемување или намалување на капиталот по други основи (коишто не се предвидени со останатите шифри)
100	+/-	разлика од промена на процентот на учество во основната главнина
101	+/-	наследени резерви, добивка или загуба со откуп на претпријатие
112	+	капитален влог преку извоз на стоки
115	+	капитален влог преку извоз на стоки коишто не ја поминале границата
255	+	капитален влог преку патенти, лиценци и други нематеријални и нефинансиски средства
266	+	капитален влог преку истражување и развој - проекти и елаборати, архитектонски, инженерски и други договорни технички услуги
333	+	добивка од извештајната година распределена (реинвестирана) во капитал
335	+	добивка од извештајната година распределена во резерви
336	+	нераспределена добивка од извештајната година
337	+	добивка од извештајната година со која е покриена загуба од претходните години
440	+/-	бесплатен пренос на уделот помеѓу резидент и нерезидент
460	-	дел од добивка исплатен на менаџерски тим
515	+/-	капитален влог во пари /повлекување капитал во пари
521	-	загуба за извештајната година
526	-	исплатена дивиденда од добивки од претходните години
528	-	давачки при трансфер на исплатена добивка
534*	-	добивка од претходни години претворена во заем
535	-	добивка од претходни години распределена во побарување за исплата
536*	+	претворање на побарувањата врз основа на заеми во капитал
539*	+	претворање на побарувањата врз основа на трговски кредити во капитал
540*	+	претворање на загубата во обврска
541*	-	намалување на капиталниот влог заради пребивање на обврските врз основа на заеми со
542*	-	намалување на капиталниот влог заради пребивање на обврските врз основа на трговски кредити со капитал
901	+/-	ревалоризациска резерва на капиталот и разлики од вреднувањето на компонентите на добивката
902	+/-	отпис на капиталот поради ликвидација или стечај
903	+/-	пренос на капитален влог помеѓу двајца резиденти
904	+/-	промена на статусот резидент- нерезидент
905	+/-	курсни разлики

* Овие шифри може да се применуваат само доколку опишаните трансакции се во согласност со важечките законски прописи.

Прилог - образци

Страна 1

ИЗВЕШТАЈ ЗА ВЛОЖУВАЊАТА ВО СТРАНСТВО

I Општи податоци

1. Податоци за инвеститорот (резидент)

1.1 Назив на инвеститорот (резидент)

1.2 Матичен број

1.3 Организациона форма

1.4 Дејност - НАЦЕ

1.5 Институционален сектор

1.6 Состојба на ден

1.7 Година на прво вложување

2. Вид на инвеститор според видот на поврзаноста % на учество

** Види дефиниции*

2.1 Директен инвеститор (10% и над 10% учество)	<input style="width: 50px;" type="text"/>
2.2 Портфолио-инвеститор (под 10% учество)	<input style="width: 50px;" type="text"/>
2.3 Портфолио-инвеститор кој е дел од синцирот на вертикална поврзаност (под 10% учество)	<input style="width: 50px;" type="text"/>
2.4 Инвеститор со хоризонтална поврзаност во синцирот	<input style="width: 50px;" type="text"/>
2.5 Индиректен инвеститор (вертикална поврзаност во синцирот)	<input style="width: 50px;" type="text"/>

3. Вид на вложување

<input style="width: 50px;" type="checkbox"/>	3.1 11/1 - вложување во постојно друштво
<input style="width: 50px;" type="checkbox"/>	3.2 11/2 - вложување во ново друштво
<input style="width: 50px;" type="checkbox"/>	3.3 11/3 - подружница

4. Податоци за претпријатието во кое се инвестира за кое се известува

4.1 Претпријатие во кое се инвестира за кое се известува

4.2 Држава

4.3 Институционален сектор

4.4 Број на вработени

4.5 Матичен инвеститор (на врвот на синцирот на поврзаност)

4.6 Држава

4.7 Институционален сектор

4.8 Дали претпријатието во кое се инвестира е со посебна намена (ППН)?

4.8.1 ДА

4.8.2 НЕ

5. Повратно вложување

5.1 Дали претпријатието во кое се инвестира има учество во капиталот на директниот инвеститор (повратно вложување)?

** Ова прашање се одговара доколку сте го обележале полето 2.1*

5.1.1 ДА (пополнете го делот III)

5.1.2 НЕ

6. Информации за контакт - инвеститор

6.1 Адреса/седиште на инвеститорот

Име и презиме на одговорното лице _____

6.2 Лице за контакт

Телефон и факс за контакт _____

Адреса на е-пошта за контакт

Потпис на одговорното лице _____

7. Информации за контакт - овластен известувач

7.1 Назив и седиште на овластениот известувач:

Матичен број

7.2 Лице за контакт

Телефон и факс на овластениот известувач _____

Адреса на е-пошта за контакт

Место и датум _____

Потпис на овластениот известувач _____

Образец BC 11 НБРМ

II Состојба и промени на капиталот и меѓукомпанискиот долг

II.A Состојба на капиталот на инвеститорот

Валута на известување 807 (МКД)

		претходна година	извештајна година
1	Капитал на инвеститорот (2+3+4+5+6+7+/-8+9+10)		
2	основна главнина		
3	запишан неуплатен капитал (-)		
4	премии на емитирани акции		
5	резерви		
6	акмулирана добивка		
7	пренесена загуба (-)		
8	ревалоризациска резерва и разлики од вреднувањето на компонентите на останатата сеопфатна добивка		
9	добивка за извештајната година		
10	загуба за извештајната година (-)		
11	процентуално учество во основната главнина	%	%

II.B Нето-добивка / загуба од работењето

12	нето-добивка/загуба на претпријатието во кое се инвестира		
13	нето-добивка/загуба на инвеститорот		

II.B Зголемување/намалување на капиталот на инвеститорот

шифра	опис	износ

II.G Меѓукомпаниски долг со претпријатието во кое се инвестира

		почетна состојба	зголемување	намалување	ценовни промени	курсни промени	останати промени	крајна состојба
14	Вкупни побарувања (15 до 18 + 19 до 23)							
15	Долгорочни: а) заеми							
16	б) должнички хартии од вредност							
17	в) трговски кредити							
18	г) останати побарувања							
19	Краткорочни: а) заеми							
20	б) должнички хартии од вредност							
21	в) трговски кредити и аванси							
22	г) останати побарувања							
23	д) добивка распределена за исплата							
24	Вкупни обврски (25 до 28 + 29 до 32)							
25	Долгорочни: а) заеми							
26	б) должнички хартии од вредност							
27	в) трговски кредити							
28	г) останати обврски							
29	Краткорочни: а) заеми							
30	б) должнички хартии од вредност							
31	в) трговски кредити и аванси							
32	г) останати обврски							

ЗАБЕЛЕШКА

--

Образец ВС 11 НБРМ

III Состојба и промени на капиталот од повратно вложување

III.A Состојба на капиталот на претпријатието во кое се инвестира кај директниот инвеститор Валута на известување 807 (МКД)

		претходна година	извештајна година
1	Капитал на претпријатието во кое се инвестира (2+3+4+5+6+7+/-8+9+10)		
2	основна главнина		
3	запишан неуплатен капитал (-)		
4	премии на емитирани акции		
5	резерви		
6	акумулирана добивка		
7	пренесена загуба (-)		
8	ревалоризациска резерва и разлики од вреднувањето на компонентите на останатата сеопфатна добивка		
9	добивка за извештајната година		
10	загуба за извештајната година (-)		
11	процентуално учество во основната главнина	%	%

III.B Нето-добивка / загуба од работењето

12	нето-добивка/загуба на директниот инвеститор		
13	нето-добивка/загуба на претпријатието во кое се инвестира		

III.B Зголемување/намалување на капиталот на претпријатието во кое се инвестира

шифра	опис	износ

ЗАБЕЛЕШКА

IV. СИНЦИР НА ПОВРЗАНОСТ НА ИНВЕСТИТОРОТ

1. Назив на инвеститорот

2. Матичен број

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Структура на поврзаноста на резидентот на 31.12. _____

Образец ВС 11 НБРМ

* Во овој дел се прикажува синцирот на поврзаност според насоките дадени во примерот и упатството.

** Доколку имате веќе поставена структура на поврзаност, испратете ја во прилог на обрасците ВС 22 и ВС 11.